

REGLEMENTEN

De kunst van de regels: hoe kom je tot een sterk subsidiereglement?

Inhoud

1. Subsidiebeleid	3
1.1 De juiste ondersteuning	3
1.2 Reglement opmaken? Stel de juiste vragen	3
2. Wettelijke kaders voor reglementen.....	4
2.1 Een aantal voorwaarden uit de cultuurpactwet.....	4
2.2 Voorwaarden uit de wet op de controle van toelagen en het rekendecreet	4
2.3 Voorwaarden eigen aan de gemeentelijke begroting	5
3. Enkele kwaliteitscriteria voor reglementen.....	6
3.1 Rechtvaardigheid & gelijkheid	6
3.2 ... en nog heel wat meer eigenschappen.....	6
4. Via subsidie op naam of reglement.....	7
4.1 Begrippen.....	7
4.1.1 Wat is een subsidie?	7
4.1.2 Via twee systemen	7
4.2 De basis voor subsidieberekeningen.....	7
4.2.1 Verleden belonen of toekomst uitdagen.....	7
4.2.2 Reguliere werking of projectwerking	8
4.2.3 Enkele mogelijkheden om reguliere werkingen te ondersteunen	8
4.2.4 Projectsubsidies	8
5. Een praktische systematiek voor het ontwerpen van reglementen	9
5.1 Het subsidiereglement in de gemeentebegroting.....	9
5.1.1 Exploitatie of investeringsbudget?.....	9
5.1.2 Reglementen verzamelen onder quasi één algemeen rekeningnummer	9
5.2 Maatwerk voor het jeugdwerk	10
5.2.1 Wat is nodig? Wie is nodig? Of beter nog: waar wil je naartoe?	10
5.1.2 Hoeveel is nodig? Niet te veel, niet te weinig	10
5.2.3 'Geven en krijgen', binnen een goed netwerk.....	11
5.3 Aandachtspunten	11
6. Besluit.....	11
Bijlage 1*	13

De aandacht voor kinderen en jongeren in het volledige gemeentelijk beleid is een kenmerk van straf jeugdbeleid. Daarom bieden we jou in deze tekst de handvaten om alle reglementen onder de loep te nemen die voor jongeren/jeugdverenigingen belangrijk zijn. Dat kan gaan over reglementen over de huur van de sporthal, tarieven van voorstellingen in het CC, het reglement van de bib,... In deze tekst gaat het vooral over reglementen in functie van jeugdwerkondersteuning.

1. Subsidiebeleid

1.1 De juiste ondersteuning

Een lokale overheid ondersteunt een jeugdwerkinitiatief... en een jeugdwerkinitiatief ondersteunt een lokale overheid. Beiden hebben elkaar nodig in het bereiken van doelstellingen, die voor een deel dezelfde zijn.

Als een gemeente beslist om delen van haar jeugdwerkondersteuning in een of meerdere reglementen gieten, moet ze eerst op zoek naar de vorm van ondersteuning die het beste antwoord biedt op de ondersteuningsnoden van de jeugdwerkorganisatie(s). Dat kan door middel van volgende vragen.

1.2 Reglement opmaken? Stel de juiste vragen

Welk doel willen we met onze ondersteuning bereiken?

Is een reglement het beste beleidsmiddel om dit doel te bereiken? Maak daarom de juiste keuze. Andere opties zijn: een convenant, een afsprakennota, subsidie op naam, projectsubsidie, pedagogische of logistieke ondersteuning. Hoofdstuk 5 helpt je hiermee aan de slag te gaan.

Op welke wijze ondersteunen we zo dicht mogelijk op het vel van de vereniging?

De tekst jeugdwerkbeleid (IV. Jeugdwerk, A. Jeugdwerk ondersteunen en organiseren) gaat er van uit dat goede ondersteuning vertrekt vanuit de noden van het jeugdwerk. Hoe een gemeente het jeugdwerk ondersteunt, zal verschillen voor alle lokale jeugdwerkinitiatieven.

Die verschillen worden lang niet altijd erkend in huidig lokaal jeugdwerkbeleid. Een particuliere speelpleinwerking kan compleet andere noden hebben dan een jeugdbeweging, net zoals de noden van de Chiro niet die van de scouts zijn.

Door de grote variatie in jeugdwerk en de grote diversiteit bij de jongeren, is een reglement dikwijls niet het beste antwoord! Er zijn heel wat beleidsmiddelen die straffer inspelen op de eigenheid van de doelgroep.

Als een veralgemening, een vergelijkend kader, voor sommige doelen zich zou opdringen en mogelijk is, dan kan je overwegen reglementen te gebruiken.

Verder werken overheden, dus ook gemeentebesturen in een eigen, specifieke logica. Dit heeft zeker te maken met een verregaande publieke controle.

Deze specifieke mogelijkheden zijn daarom wettelijk beperkt: de overheid mag zomaar niet allerlei instrumenten uitvinden en toepassen. De beleidsmethodes van de gemeente zijn beperkt en wettelijk beschreven. Gemeentebesturen worden ook gecontroleerd: door de eigen gemeenteraad (vertegenwoordigers van de bevolking), en door het provinciebestuur en de Vlaamse Overheid.

De ruime keuzemogelijkheid en de gevoeligheid om artikelen en criteria goed, "sluitend" te formuleren, maken van het opmaken van reglementen een moeilijke bestuurszaak. Het uiteindelijke doel is met je reglement zo

dicht mogelijk aan te sluiten bij de gewenste effecten om zo het vooropgestelde beleidsdoel te bereiken. Daarom is het noodzakelijk dat het opmaken van een reglement zeer goed wordt voorbereid. Grasduinen in de ervaringen van collega's is hiervoor een prima methode, maar zomaar klakkeloos kopiëren lukt zelden. De specifieke omstandigheden van elke gemeente maken maatwerk altijd noodzakelijk. In deze tekst geven we je de beperkingen, mogelijkheden, voor- en nadelen en heel wat tips mee.

2. Wettelijke kaders voor reglementen

Binnen de algemene beschouwingen rond reglementen kunnen een aantal specifieke randvoorwaarden gesteld worden. Kort opgesomd zijn dit de volgende wettelijke stelsels:

- de cultuurpactwetgeving
- de wet op de controle van toelagen
- voorwaarden gebonden aan de gemeentelijke begroting

2.1 Een aantal voorwaarden uit de cultuurpactwet

- een subsidiëring moet gebeuren ofwel via een reglementering ofwel op naam in de begroting ingeschreven staan (ad nominatim of nominatief) (art 10)
- een dienstverlening gebeurt eveneens via een reglement (gebruikersreglement of -overeenkomst of een tarieven-/retributiereglement)
- een overheid (de gemeente) mag een infrastructuur slechts permanent ter beschikking stellen van een instelling of gebruikers, indien zij in staat is binnen een redelijke termijn ook een gelijkaardig voordeel toe te kennen aan de andere instellingen die erom vragen. De terbeschikkingstelling mag in geen geval langer duren dan de termijn die loopt tot aan de vernieuwing bij verkiezing van de gemeenteraad. Indien de gemeente slechts over één enkele infrastructuur beschikt, dan mag zij die alleen bij toerbeurt aan de verschillende analoge instellingen in gebruik geven, indien deze erom vragen (art. 5)
- elke overheid moet alle erkende representatieve verenigingen en alle ideologische en filosofische strekkingen betrekken bij de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid (ook jeugdwerkbeleid) en moet daartoe een beroep doen op het passende adviesorgaan: dus bij het uitwerken van reglementen voor de jeugd moet de jeugdraad (of bij ontstentenis een andere erkende adviesraad, meestal de cultuurraad) voor advies geconsulteerd worden. (art. 3)

2.2 Voorwaarden uit de wet op de controle van toelagen en het rekendecreet

We beschrijven de situatie voor de meerderheid van de gemeenten op dit moment, voor de invoering van het meerjarenplan en de daarbijhorende financiële regels.

De wet van 14 november 1983 betreffende het toezicht dat overheden moeten uitoefenen op de toelagen (subsidies) die zij verstrekken zegt in korte bewoordingen het volgende:

- deze wet geldt voor elke toelage die de gemeente (maar ook andere overheden of verenigingen van overheden of officiële commissies van deze overheden ...) verstrekt. De wet werkt dus ook voor bv. vzw's die door de gemeente worden gesubsidieerd om zelf verder bepaalde aspecten van beleid uit te voeren;
- een toelage is: '*... elke tegemoetkoming, elk voordeel of elke hulp, ongeacht de vorm of de benaming ervan, met inbegrip van de zonder interest verleende terugvorderbare voorschotten, toegekend ter bevordering van*

voor het algemeen belang dienstige activiteiten, maar met uitsluiting van de prijzen die aan geleerden en kunstenaars voor hun werken worden verleend.' (art.2, wet op de controle van toelagen)

- iedereen die een toelage ontvangt moet ze aanwenden voor het doel dat recht gaf op de toelage;
- elke beslissing tot toelage moet een reeks gegevens bevatten:
  - aard en omvang van de toelage;
  - voorwaarden voor aanwending;
  - manier en termijn waarop de rechthebbende zich moet verantwoorden.
- iedereen die rechtstreekse of onrechtstreekse toelagen ontvangt moet elk jaar de balans, de rekeningen en een verslag inzake beheer en financiële toestand aan de verstrekker bezorgen. Ook bij de aanvraag moeten deze stukken bijgevoegd worden; (art.5, §1, §2, wet op de controle van toelagen);
- *iedere verstrekker van toelagen heeft het recht om ter plaatse de aanwending ervan te controleren;*
- de toelage moet terugbetaald worden als aan de bovenstaande voorwaarden niet tegemoet gekomen is/wordt. Hiervoor kan de gemeente een 'dwangbevel' uitvaardigen;
- indien een ontvanger van toelagen zijn/haar verplichtingen niet nakwam, dan mogen verdere toelagen uitgesteld worden;
- indien de toelage in schijven wordt uitgekeerd, dan wordt elke schijf als een afzonderlijke subsidie beschouwd;
- voor toelagen minder dan € 1 250 en voor toelagen tussen € 1 250 en € 25 000 is de gemeente niet verplicht om al deze voorwaarden op te leggen, maar minimaal moeten de volgende verplichtingen behouden blijven (art.9):
  - de toelage moet aangewend worden waarvoor ze verstrekt werd;
  - hiervoor mag de subsidieverstrekker regels opleggen;
  - terugbetaling indien de subsidie werd afgewend van het doel.

Samengevat: Elke overheid die toelagen verstrekt (en dit betreft zowel geld als diensten) mag of moet een reeks controlesystemen inbouwen. Voor kleine bedragen mag deze controle gedeeltelijk afgeschaft worden, maar voor grotere sommen is er een ganse reeks voorwaarden opgelegd.

2.3 Voorwaarden eigen aan de gemeentelijke begroting

De gemeentelijk begroting kent, zoals alle overheidsbegrotingen, heel specifieke en geëxpliciteerde regels. Het zou in deze context veel te ver leiden hierop gedetailleerd door te gaan. Toch enkele krijtlijnen:

- de begroting geldt voor één jaar: het overschot van het bedrag dat gereserveerd is om een reglement uit te voeren kan niet zomaar naar een volgend begrotingsjaar worden meegenomen;
- inkomsten en uitgaven zijn gescheiden: toevallig voor een bepaalde sector meer inkomsten verwerven betekent niet automatisch dat er ook meer uitgaven gemaakt kunnen worden. De nieuwe financiële regels maken het mogelijk om met het saldo te werken maar dit kan niet zonder interne afspraken. Meer inkomsten op de Grabbelpas kunnen leiden tot meer uitgaven voor de Grabbelpas mits hierover binnen het financieel beheer duidelijke afspraken zijn.
- dat inkomsten en uitgaven gescheiden zijn betekent ook dat de gemeente niet moet wachten op de subsidies van de Vlaamse Gemeenschap om zelf de plaatselijke verenigingen te subsidiëren;
- een overschot op het ene reglement kan niet zomaar gebruikt worden om het tekort op een ander reglement aan te vullen. Dit kan alleen als de reglementen onder het zelfde begrotingsartikel zijn geschikt, anders moet ook hier een begrotingswijziging doorgevoerd worden.

3. Enkele kwaliteitscriteria voor reglementen

Naast de wettelijke marges waarbinnen reglementen van de overheid moeten blijven, zijn er de criteria van behoorlijk bestuur die even belangrijk zijn. Onderstaand lijstje pretendeert niet volledig te zijn, maar wil enkele criteria speciaal belichten.

3.1 Rechtvaardigheid & gelijkheid

Het gelijkheidsbeginsel vind je terug in onze grondwet. De ijver voor gelijkheid en rechtvaardigheid lag zeker mee aan de basis van het cultuurpact: deze wetgeving wou immers zeer zeker de willekeur bij overheidsbeleid bestrijden. Het zijn belangrijke principes van behoorlijk bestuur.

Rechtvaardigheid kan niet gelijkgesteld worden met absolute gelijkheid, maar wel heel duidelijk met **gelijke behandeling voor gelijke gevallen**. Voor de reglementering betekent dit dat vergelijkbare initiatieven moeten getoetst worden aan dezelfde schaal.

Dit brengt met zich mee dat voor reglementen ook de initiatieven vergelijkbaar moet zijn. Dit is niet altijd zo eenvoudig: men moet vertrouwd zijn met het veld om vergelijkbaarheid juist in te schatten. Zo kan men jeugdbewegingen met elkaar vergelijken, maar ze samen met bv. vakantiespeelpleinen in criteria vangen zal onmogelijk een fijn systeem tot gevolg kunnen hebben. Het doel moet blijven om zo dicht mogelijk op het vel van elke initiatief of werking te ondersteunen!

Men kan zich afvragen of het plaatselijk jeugdwerk zo sterk in gedetailleerde criteria moet worden gevangen: zet men zo de klok niet terug?

Het beginsel van de conditionele gelijkheid stelt dat bv. alle jeugdverenigingen op een gelijke manier door de gemeente ondersteund moeten worden, behalve indien er gegronde redenen zijn om een ongelijke behandeling te motiveren. Men eist zo een verantwoording voor een ongelijke behandeling: de bewijslast ligt bij de overheid. Het jeugdbeleidsplan of zijn opvolger kan hiervoor heel wat stof aanbrengen: de noodzaak aan positieve discriminatie is een gevolg van een grondige en eerlijke inventaris en analyse van de plaatselijke situatie.

Door bv. de subsidie of service 'conditioneel gelijk', dus feitelijk ongelijk te maken wordt meteen ook een beleidsdoel gesteld. Door vereniging X of werkvorm Y beter te subsidiëren wil men effecten bereiken, bv. meer uren opvang, een betere accommodatie of meer programma's in de zomer.

3.2 ... en nog heel wat meer eigenschappen

- **effectief**: Bereikt het reglement (nog) het beoogde effect. Wordt het doel bereikt?
- **efficiënt**: Worden de middelen voor het reglement sober en adequaat aangewend? Of ligt de verspilling op de loer?
- **klare taal**: Is het reglement voor een jeugdwerker begrijpbaar? Dat heeft met vele factoren te maken: taalgebruik, logische opbouw, maar ook de veelheid of liever de beperktheid en bevattelijkheid van criteria, cijfers, invulformulieren, timing enz.
- **administratieve beheersing**: Betekent de toepassing van een reglement een onvoorstelbare tijdsinvestering voor een ambtenaar en het betrokken jeugdwerk: het oneindig uittellen, vergelijken, delen/vermenigvuldigen, moeilijke coëfficiënten berekenen? Weegt de administratie op tegen het resultaat?
- **planmatigheid**: Houdt het reglement rekening met een doorsneejaarplan van een jeugdvereniging? Wanneer moeten de papieren binnengebracht worden? Wanneer wordt het geld uitbetaald. Deze elementen moeten rekening houden met de noden van de verenigingen maar ook met de tijdsbestekken die een administratie nodig heeft.

- **geïntegreerd (1):** Sluit het reglement aan op het gemeentelijk MJP of het jeugdactieplan of is het een levensvreemd eiland in het plaatselijk jeugdbeleid? Reglementen zijn immers een duidelijk exponent van een bestuurscultuur, een illustratie van de kwaliteit van het jeugdbeleid.
- **geïntegreerd (2):** Houdt het reglement rekening met andere reglementen, desnoods uit aanverwante sectoren (sport, cultuur ..) of wordt er misschien een spanning gecreëerd omdat de ene sector bijzonder gul wordt behandeld in vergelijking met de andere?
- **controleerbaar:** Hoe gemakkelijk kan men de toepassing van het reglement onderzoeken en controleren, met respect voor de autonomie van de vereniging maar toch rekening houdend met het feit dat men werkt met gemeenschapsgeld en dat toezicht wettelijk verplicht is?

4. Via subsidie op naam of reglement

4.1 Begrippen

Bij de mogelijkheden voor de gemeente om het jeugdwerk te ondersteunen is het instrument 'subsidie' heel belangrijk. De diversiteit van de subsidiestelsels is groot. Kort nog even de basisbegrippen:

4.1.1 Wat is een subsidie?

De overdracht van gemeentelijk geld, door het gemeentebestuur, aan:

- Verenigingen met rechtspersoonlijkheid, bijvoorbeeld een vzw
- ofwel individuen, natuurlijke personen (feitelijke verenigingen zijn voor de wetgever natuurlijke personen).

4.1.2 Via twee systemen

De toekenning en verdeling van subsidie kan via twee systemen georganiseerd worden:

- ofwel op naam van de subsidiant die in de gemeentelijke begroting is ingeschreven (nominatim of nominatief);
- ofwel via een subsidiereglement.

4.2 De basis voor subsidieberekeningen

Er bestaan tal van berekeningsmethodes, systemen en basissen voor reglementeringen. We sommen er hier enkele op.

4.2.1 Verleden belonen of toekomst uitdagen

Alle onderstaande systemen kan je bekijken vanuit 2 basishoudingen.

Wil je bestendigen en belonen wat een initiatief momenteel is dan verwerk je gegevens uit het verleden in je subsidiereglement.

Een andere benadering is initiatieven uitdagen to het verleggen van hun grenzen, verdiepen van hun mogelijkheden, versterken van bepaalde aspecten. Dit daagt het beleid en het initiatief uit om aan een toekomstvisie te werken die meer is dan bestendigen van wat er is. Deze benadering is veel moeilijker in reglementen te gieten omdat je hier sterk op maat, dus op de verschillen zal moeten inzetten.

Uiteraard kan je beide houdingen combineren en op zoek gaan naar de beste wijze om de bijhorende doelstellingen te bereiken.

4.2.2 Reguliere werking of projectwerking

Algemeen kan men een onderscheid maken tussen subsidie die bedoeld is voor de ondersteuning van de reguliere werking versus een eerder projectmatige aanpak. Beide vormen van aanpak zijn complementair en beschikken over respectieve voor- en nadelen.

Het subsidiëren van reguliere werkingen betekent een structurele ondersteuning: men investeert in het 'lichaam' van het initiatief, men streeft meer naar continuïteit. De subsidie creëert dus ook instellingen (van piepklein in het jeugdwerk tot supergroot in bv. onderwijs, zorg en welzijn).

Een projectsubsidie is eerder gericht op het ondersteunen van een activiteit, beperkt in tijd en ruimte. (zie 4.2.4)

4.2.3 Enkele mogelijkheden om reguliere werkingen te ondersteunen

SUBSIDIES BEREKEND OP	MATE VAN SUBSIDIËRING
1. de werkingskosten, de uitgaven	• ofwel totaal gesubsidieerd • ofwel een gedeelte dat nog kan worden gespecificeerd
2. het verlies: negatief verschil tussen de inkomsten en de uitgaven	• het totale tekort wordt gesubsidieerd maar men houdt rekening met de inkomsten
3. op basis van bepaalde indicatoren zonder directe relatie met de inkomsten en uitgaven	• aantal leden • aantal openingsuren/dagen • medewerking aan bepaalde manifestaties • aantal uren vorming • organisatie van een kamp
4. subsidiëren van de investeringen	• specifiek verbonden aan onroerend goed • specifiek verbonden aan roerend goed

4.2.4 Projectsubsidies

Een project is per definitie een doelgerichte activiteit, beperkt in tijd en ruimte, met vastomlijnde en duidelijke doelstellingen, doelgroepen, middelen, en methodes.

Projectsubsidie is een bijzondere interessante aanvulling op de structurele subsidiëring. Projectsubsidie vertrekt vanuit een andere visie: het is hier niet de structuur of het lichaam van een vereniging of instelling die centraal staat, maar wel een gewenste output. Deze is dan per definitie eindig en beperkt.

In onderstaand tabelletje zijn beknopt enkele kenmerken van een projectsubsidie opgenomen.

VOORDELEN	NADELEN

• Direct inspelen op nieuwe noden en behoeften, zonder op een volgend begrotingsjaar/plan te hoeven wachten. • Biedt dus kansen om snel te reageren en structuurzwakke vragen ook te honoreren. • Duidelijke projecten kunnen gemakkelijk geëvalueerd worden want effectmeting kan eenvoudig EN is sterk aangewezen. • Hierdoor een soepel beleidsmiddel • Geeft directe verantwoordelijkheid: projectsubsidies beoordeeld door ervaringsdeskundigen uit het veld kunnen grotere betrokkenheid creëren • Een projectsubsidie kan ook binnen een structureel reglement een plaats krijgen.	• Procedure tot toekenning van financiële steun aan een project is dikwijls moeilijk te motiveren: er zijn bijna geen regels. • De kans op willekeur is hierdoor groot; • cadeautjes uitdelen kan makkelijker dan bij structurele subsidies. • Projecten zijn moeilijk voorspelbaar en dus minder planbaar. De markt van aanvragers is moeilijk te peilen. • Geen garantie voor de continuïteit: wat na de projectsubsidie? De éénmaligheid mag daarom geen verkapte vorm van structurele subsidie worden. • Vraagt veel meer en hogere intensiteit van promotie en communicatie, opvolging.

5. Een praktische systematiek voor het ontwerpen van reglementen

Onderstaand schema biedt een inzichtelijk kader om gemeentelijke reglementen te ontwerpen. Uiteraard biedt dit kader niet de enige goede werkwijze. Toch hopen we dat heel wat plaatselijke planners hierin een inspiratie of zelfs een motivatie vinden. Deze praktische systematiek is grotendeels gebaseerd op een grondige evaluatie van de reglementen in het Vlaamse gemeentelijk jeugdbeleid.

5.1 Het subsidiereglement in de gemeentebegroting

Een gemeentelijk reglement vindt zijn plaats in de begroting indien de toepassing ervan duidelijk financiële gevolgen heeft. Gebruiksreglementen (bv. uitleendienst of transportmaatregelen) kunnen ook zonder een directe financiële weerslag in de begroting. We kiezen er hier voor om de situatie weer te geven van de meerderheid van de gemeenten, voor de invoering van BBC en bijhorende financiële regels.

5.1.1 Exploitatie of investeringsbudget?

De plaats van subsidiereglementen wordt ook bepaald door de aard van de subsidie. Indien het *werkingssubsidie* betreft, dan zal het bijhorende artikel in het exploitatiebudget te vinden zijn. Met *werking* wordt bedoeld: alles wat te maken heeft met de gewone werking van een vereniging: personeel, administratieve en technische kosten, kadervorming, licht onderhoud infrastructuur, enz.

Indien de subsidie bedoeld is voor *investeringen*, dan vindt het reglement meestal een plaats in het investeringsbudget. Dit kan onder andere via enveloppenfinanciering. *Investeringen* kunnen zijn: aankoop van roerende/onroerende goederen, (ver)nieuwbouw, grote herstellingen enz.

5.1.2 Reglementen verzamelen onder quasi één algemeen rekeningnummer

Het is heel goed mogelijk om verschillende reglementen onder *quasi één* Algemeen rekeningnummer te ordenen.

- Het beleidsveld jeugd heeft als eerste vier cijfers 0750 in het algemeen rekeningstelsel. Je kan natuurlijk als jeugddienst ook budget terugvinden op andere beleidsvelden.
- Het volgende cijfer “6” duidt op het feit dat het voor de gemeente een kost is. Dit vormt dan 649 voor subsidies.
- Het aantal cijfertjes dat nu nog volgt hangt af van gemeente tot gemeente. Voorbeeld:

750 649 1	Subsidies werkmiddelen	€ 5 000
750 649 2	Subsidies kampvervoer	€ 2 000
750 649 3	Subsidies kadervorming	€ 1 000

Het gebruik van een verschillende eindcode geeft de mogelijkheid subsidieonderdelen gemakkelijker op te volgen.

5.2 Maatwerk voor het jeugdwerk

Tussen een jeugdwerkinitiatief en een lokale overheid wordt uitgewisseld. Het jeugdwerk realiseert mee wat de lokale overheid wil nastreven in een samenleving. De lokale overheid ondersteunt het jeugdwerk voldoende, opdat het die taak kan waarmaken. Een jeugdwerkinitiatief mag verwachten dat een lokale overheid een kader schept waarin het kan overleven als wie het wil zijn.

Hoe dat kader eruit ziet, is niet hetzelfde voor alle lokale jeugdwerkinitiatieven. Die verschillen worden lang niet altijd erkend in huidig lokaal jeugdwerkbeleid. Idealiter wordt per vereniging bekeken ‘wat is er nodig?’ en ‘hoeveel is nodig?’. Een particuliere speelpleinwerking kan compleet andere noden hebben dan een jeugdbeweging. We gaan terug naar de essentie opdat een jeugdwerkbeleid een zo groot mogelijke meerwaarde creëert.

5.2.1 Wat is nodig? Wie is nodig? Of beter nog: waar wil je naartoe?

Al is er een voorafgaande vraag, nl. ‘waar wil je naartoe?’. Pas wanneer een jeugdwerkinitiatief kan aangeven welke doelen het heeft, kunnen de middelen ernaartoe worden opgesteld (of alternatieven worden gezocht). Van een jeugdwerkinitiatief mag verwacht worden dat het dit kan zeggen, al kan het wel nodig zijn het te begeleiden naar die formulering.

Uiteindelijk kan je noodzakelijke middelen terugbrengen op:

- Mensen die iets weten: over dossiers, over nieuwe producten en mogelijkheden,...
- Mensen die iets kunnen / mogen: klusjes doen, onderzoek voeren, administratie beheren, leden werven,
- veranderingsprocessen begeleiden, op hoger niveau onderhandelen,...
- Mensen die iets hebben:
  - Materiaal: speelmateriaal, materiaal om op kamp te gaan, om een fuif te geven, om iets te transporteren (mensen, materiaal, afval,...),...
  - Infrastructuur: om specifieke expressievormen te beoefenen, om buiten te spelen, als nest/uitvalsbasis,...
  - Geld
  - Tijd

Ondersteunen in het financieel onafhankelijk zijn, eigen middelen genereren, onnodige uitgaven vermijden kan er voor zorgen dat verenigingen niet afhankelijk worden van 1 subsidiekanaal.

5.1.2 Hoeveel is nodig? Niet te veel, niet te weinig

Een gezond ondersteuningsbeleid heeft als doelstelling om het juiste te doen voor elk individueel initiatief. Het voorziet in genoeg om te overleven als wie ze willen zijn. Het mag relatief comfort creëren, maar geen gebrek aan betrokkenheid. ‘Ondersteunen’ is immers wat anders dan ‘beschermen’, ‘verzorgen’. Het lokale jeugdwerk

moet ambitieus blijven. En het moet kunnen vechten voor zijn eigen toekomst. Alleen zo kan het verantwoordelijkheid en eigenaarschap voelen. Met die motivatie blijft het in leven: er moet een reden zijn om je te engageren.

Het lokaal bestuur moet dus omzichtig omspringen met de verdeling van haar middelen, om elk jeugdwerkinitiatief gezond te houden. Het moet voor een jeugdwerkinitiatief niet aan een hefboom trekken, het moet een jeugdwerkinitiatief daar brengen waar het zelf aan de hefboom kan trekken. In goed jeugdwerkbeleid wordt ook structureel nagedacht over wie wat precies nodig heeft. En daarbij mag het bijvoorbeeld geen taboe zijn om een subsidiestroom die al jaren plaats vindt, kritisch te bekijken en in vraag te stellen.

5.2.3 'Geven en krijgen', binnen een goed netwerk

Hierboven legden we de nadruk op de werkelijke behoefte van jeugdwerkinitiatieven: mensen. Een jeugdwerkinitiatief kan partnerships aangaan binnen een zo interessant mogelijk netwerk van mensen, om in juiste mate wat van te krijgen: lokale overheid, bovenlokale overheid, maar ook particuliere burgers, organisaties uit het middenveld, ondernemers / bedrijven, onderwijs, overheid,... Met al deze mensen kan je in dialoog gaan over elkaars belangen, en onderhandelen over het uitwisselen van iets van waarde: wat en hoeveel?

We willen hiermee duidelijk de focus van lokaal jeugdwerkbeleid verleggen. Niet langer mag dit draaien om 'geld ontvangen van de lokale overheid'. Het gaat om 'van iemand iets ontvangen, in ruil voor wat iemand anders waardevol vindt'. Een lokale overheid ondersteunt zo op maat, met oog voor diversiteit, en biedt het de beste hefboom aan. De focus van een lokale jeugddienst is om het lokale netwerk en kader uit te bouwen, zonder oordeel over de inhoud. Ook voor projectmatige initiatieven biedt deze visie meer kansen. Binnen een beleid dat vooral financiële middelen verdeelt aan 'verenigingen' via een subsidiereglement vindt een dergelijke jeugdwerkvorm geen groeikansen.

5.3 Aandachtspunten

Reglementen maken en uitvoeren is een bevoegdheid van het bestuur en kan niet gedelegeerd worden. De jeugdraad hierbij echter betrekken (advies, controle, afstemming...) is een manier om betrokkenheid en gedragenheid binnen het werkveld te stimuleren.

6. Besluit

Voor partnerships met het gemeentebestuur zijn reglementen naast overeenkomsten mogelijke instrumenten. In het huidige jeugdwerkbeleid heersen reglementen. Dit laat weinig ruimte voor maatwerk, het is vooral administratief handig om op doorzichtige wijze overheidsmiddelen te verdelen.

Reglementen kunnen werken wanneer één specifieke groep heel wat kenmerken gemeenschappelijk heeft.

Bv. wanneer een subsidie wordt verdeeld op basis van 'leiding', dan werkt dat voor jeugdwerkvormen die effectief 'leiding' hebben. Wanneer initiatieven sterk op elkaar gelijken in doelgroep, trekkers en methodiek, dan zijn hun behoeften mogelijk vergelijkbaar, en te wegen met dezelfde gewichten wat verwachtingen en tegemoetkomingen betreft.

Kwantitatieve criteria zijn echter moeilijk te gebruiken voor pedagogische, kwalitatieve behoeften. Daarvoor is er de overeenkomst (convenant) beter geschikt. Hierin kan worden afgesproken dat een reeks aan ondersteuningsmaatregelen worden genomen ten aanzien van het jeugdwerkinitiatief, naast financiële ook andere vormen van ondersteuning.

Of er nu wordt gekozen om te werken via een reglement of een overeenkomst, volgend principe primeert nog altijd boven de vorm:

tracht zoveel mogelijk op maat van jongeren en het jeugdwerk te werken, en na te denken over, stil te staan bij een kwalitatieve analyse van noden en behoeften, welk doel je voor ogen hebt en de manier waarop je als lokaal bestuur dit wil bereiken.

Bijlage 1*

Een gemeente heeft een heel arsenaal aan ondersteuningsmogelijkheden binnen een kader van partnership: financieel,logistiek,pedagogisch.

Reglementen afgestemd op jongeren, op jeugdwerk zijn maar 1 middel. We geven een kort overzicht.

BESCHRIJVING VAN ENKELE BELEIDSINSTRUMENTEN			
SOORT	ONDER-DEEL	BESCHRIJVING	VOORBEELDEN
FINANCIEEL	DIRECTE SUBSIDIES	De overdracht van geld vanwege het gemeente-bestuur naar een particulier initiatief. Dit kan een vereniging, een project of een persoon zijn, rechtstreeks voor het doel van de vereniging	°Subsidies op naam(nominatum) °Forfaitaire subsidies °Subsidies voor activiteiten, werking °Subsidies voor specifieke doeleinden: Kadervorming Lokalenbeleid °Projectsubsidies °Convenant
	INDIRECTE SUBSIDIES	De overdracht van geld vanwege het gemeente-bestuur naar een particulier initiatief. Dit kan een vereniging, een project of een persoon zijn, niet rechtstreeks voor het doel van de vereniging	°Papierophaal °Zwerfvuilactie °Tappen op evenementen
	KORTINGEN	Verminderings in bepaalde tarieven voor gemeentelijke diensten.	°Elektriciteit-,water-,gaskosten °Korting in huursporthal, ... °Aantal vuilzakken, afvalstickers,... °Vrijstelling van taksen, ...
LOGISTIEK	MATERIEEL	De steun verloopt via het tbs van materieel, lokalen, ...	°uitleendienst voor sport en spelmateriaal °drukwerk of kopieermachine tbs °Transport materiaal °Lokalen of terreinen tbs stellen
	DIENSTEN	De steun verloopt via het tbs van diensten	°Onderhoud terrein °Controle brandblussers °Informatiekanalen tbs stellen: website ,infoblad,...
PEDAGOGISCH		Ondersteuning naar pedagogische problemen die zich kunnen voordoen	°Personeel tbs stellen vanuit de administratie of rechtstreeks in het jeugdwerk °Begeleiding op vergaderingen van de JC °Neutrale gesprekspartner °Extra financiële middelen vergaren,...